

B. Amler, D. Betke, H. Eger, C. Ehrich, A. Kohler, A. Kutter, A. von Lossau, U. Müller, S. Seidemann, R. Steurer, W. Zimmermann 1999. Working Group on Integrated Land Use Planning Land Use Planning Methods, Strategies and Tools Eschborn, 1999 Published by: Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH P.O. Box 5180, 65726 Eschborn, Germany 212 pages

4 Planlama Sürecine Katılım

4.1 Arazi Kullanım Planlamasına Katılımdan Ne Anlaşılmalıdır?

4.2 Katılımdan Beklenen Sonuçlar Nelerdir?

4.3 Arazi Kullanım Planlama Sürecindeki Paydaşlar ve Menfaatleri

4.4 Süreçler, Faaliyetler ve Kurumlar: Katılım Nasıl Gerçekleşir?

4.5 Arazi Kullanım Planlamasında Toplumsal Cinsiyet Yaklaşımı

4 Planlama Sürecine Katılım

AKUP'a katılım, ilgili tüm katılımcıların iletişimini ve işbirliğini kapsar. Amaç, dezavantajlı hedef grupların planlama yetkinliğini, öz sorumluluğunu ve organizasyon kapasitesini artırmaktır. Bu yaklaşımın giriş noktası, geleneksel (yukarıdan aşağıya) planlama yaklaşımlarının çok az başarılı olması gerçeğidir. Mevcut açıklar, daha yoğun bir diyalog ve geliştirilmiş bir koordinasyon ile dengelenmelidir. Bu aynı zamanda proje işbirlikçilerinin, devlet hizmetlerinin ve katılımcı STK'ların düşüncesinde de bir değişikliği, yani katılım sürecindeki konuları ve rolleri hakkındaki fikirlerin değişmesini gerektirir. Gerçekçi planlama için bir ön koşul, farklı katılımcıların arazi kaynaklarının kullanımıyla ilgili rolleri, sosyal konuları, rütbeleri ve çıkarları hakkında netliktir. Bu koşulların ayrıntılı bir analizi, rekabetçi ilişkileri, çatışma potansiyelini ve ortak çıkarları tanımlar. Bu, fikir birliğine dayalı planlamanın yollarını açabilir. Bir çatışma çözme stratejisi de farklı bakış açılarına saygı duymaktır. Sosyal olarak dezavantajlı gruplar veya planlama sırasında mevcut olmayanlar hariç tutulursa, planlamanın başarısı risk altındadır. Arazi kullanım planlamasında kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerinin dikkate alınması ihtiyacına özel atıfta bulunmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolü, arazi kaynaklarına erişim, eylem alanı ve bakış açılarını ifade etme fırsatı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Katılımcı planlama araçlarının açıklaması burada temel ilkeler ve yaklaşımların çeşitliliği ile sınırlandırılacaktır. Katılımcı planlama yöntemlerini kullanırken ve kurumsallaşmış katılım biçimlerini seçerken, bir hususa odaklanılmalıdır: özellikle hedef gruplar ve hükümet yetkilileri işbirliği yaptığında, katılımcılar birlikte öğrenmelidir.

4.1 Arazi Kullanım Planlamasına Katılımdan Ne Anlaşılmalıdır?

Katılım, ilgili tüm grup ve kuruluşların – paydaşların – katıldığı etkileşimli ve işbirlikçi bir analiz, planlama ve karar verme sürecidir. Tüm katılımcıların çıkarlarını ve amaçlarını bir diyalog içinde formüle etmelerini sağlayan, birbirleriyle uyumlu karar ve faaliyetlere yol açan ve diğer katılımcı grupların amaç ve çıkarlarının mümkün olduğu kadar dikkate alındığı bir süreçtir. Bu yönergeler çerçevesinde bu tanım, dezavantajlı grupların da arazi kullanım planlaması ve karar verme sürecine katılması anlamında genişletilmiştir. Amaç, bu grupların planlama ve uygulamadaki yetkinliklerini, öz sorumluluklarını ve karar vermedeki özerkliklerini ve aynı zamanda örgütsel kapasitelerini artırmaktır. Katılımın böyle bir yorumu, projenin, teknik hizmetlerin, sivil toplum kuruluşlarının (STK) ve hükümet temsilcilerinin katılım sürecindeki rolünün öz-anlayışlarında bir değişiklik gerektirir. Bu planlama biçimi, yerel nüfus tarafından ve yerel halkla ortak öğrenmeyi vurgular. Bu, onların diyaloga katılma kapasitelerini ve istekliliklerini gerektirir. Olağan kademeli ilke, hiyerarşik olarak önemli

bilgileri aktarır. Şimdiye kadar teknik danışmanlar tarafından uygulandı ve tamamen değiştirilmelidir. Nüfusun kavramlaştırma, planlama ve uygulama sürecinde alınan kararlara katkısının eşit değerde olduğuna saygı gösterilmelidir. Sadece düşüncelerini değiştirmesi ve öğrenme sürecinden geçmesi gereken ortak ve hedef grup değil, aynı zamanda danışmanların da girmesi gerekir. Her şeyden önce, çok hızlı yapılan teknik tekliflerde dikkatli olunmalıdır. Yerel nüfusun problem çözme stratejilerini, kapasitelerini ve potansiyellerini anlamayı sağlayan bir tutum benimsenmelidir. Ancak bu temel tavırla bir diyalog başlatılabilir.

4.2 Katılımdan Beklenen Sonuçlar Nelerdir?

Sonuçlar Arazi kullanımı ve arazi kaynakları yönetimi alanında önceki planlamanın sonuçları zayıf olarak değerlendirilmektedir.

Aşağıdaki nedenler sıralanmıştır:

- Yukarıdan aşağıya planlama yaklaşımlarının uygun olmaması ve buna bağlı olarak paternalist kalkınma yaklaşımı nedeniyle yerel halkın karar verme hakkından yoksun bırakılması;
- arazinin ve diğer doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımına ilişkin sektörel yetkililer arasında iletişim ve koordinasyon eksikliği;
- yerel düzeyde hükümet yetkililerinin düşük yeterlilik ve kapasite düzeyi;
- bununla yakından ilgili olanlar, hükümetin meşrulaştırma planlamasındaki eksiklikleri ve nüfus ile yetkililer arasında artan güvensizliktir;
- geleneksel iktidar yapısının (belirli koşullar altında) sorgulandığı gerçeği;
- arazi kullanım planlamasındaki çatışmalarla ilgili deneyimler ve yöntemler hala nispeten yenidir;
- tartışmalı doğal kaynakların kullanım hakları.

Hükümet modernizasyonunun ve sosyal değişimin sık görülen bir sonucu, arazi kaynakları yönetiminde geleneksel kurumların ve yerli düzenleme mekanizmalarının zayıflamasıdır. Diğer şeylerin yanı sıra, geleneksel düzenlemelerin modern hükümet yargı yetkisiyle örtüşmesi nedeniyle çatışmalar ortaya çıkar (hükümet ile arazi kullanımına ilişkin yerel düzenlemeler). Beklentiler arazi kullanım planlaması yaklaşımı, yerel düzeyde kurumsallaşmış koordinasyon ve planlama mekanizmalarının eksikliğine yanıt olarak geliştirilen diyaloga dayalı katılımcı bir öğrenme sürecidir. Bu, her şeyden önce topluluk düzeyinde arazi kullanım planlaması için geçerlidir. Gelişmekte olan ülkelerin çoğunda topluluklar genellikle yeterli donanıma sahip değildir, ne yasal ve teknik yeterliliğe ne de gerekli mali kaynaklara sahiptir. Özellikle Latin Amerika'da, genellikle kendilerini tamamen kentsel kaygılarla meşgul ederler. Öte yandan, çıkarların uzlaştırılmasının gerçekleştiği ve üzerinde anlaşmaya varılan düzenlemelere bağlılığın uygulanabileceği topluluk düzeyidir.

Bir yerel yönetimin sahip olması gereken karakter ve siyasi yetki dikkate alındığında, topluluk yerel düzeyde tek uygun otoritedir. Nüfusun ve/veya bireysel paydaş gruplarının aktif katılımıyla iyileştirmeler beklenmektedir.

Planlama kalitesi

- Yalnızca halkın başarabileceği konular planlanmalıdır;

- modern teknik bilgi birikimi, yerel bilgi ve özel yerel bilgi planlamada bağlantılıdır;
- başlangıç noktası, farklı yerel grupların sorunlarını ve sorunları analiz etme, planlama, karar verme ve uygulama inisiyatiflerini görme biçimleridir;
- AKUP'ta işbirliği ilkesini uygulayarak, rekabet eden veya yetersiz koordine edilen sektörel planlama yaklaşımları ve sorumluluk seviyeleri birbirine yaklaşır.
- İlgili tüm kişiler, toplulukların örgütsel gelişimi çerçevesinde topluluk planlamasına ve karar alma süreçlerine katılmaktadır. Aynı zamanda, katılım yerel grupların temsilcilerine kurumsal "oyunun kuralları" hakkında bir fikir verir. Kendi çıkarlarını veya köy çıkarlarını başkalarına nasıl daha iyi temsil edeceklerini öğrenirler. Ayrıca, yerel gruplar hükümetten hak ve eylem talep etme konusunda daha yeteneklidir.
- Yerindelik ilkesine dayalı olarak yerel düzeyde doğal kaynakların kullanımında ve korunmasında sosyal sorumluluk paylaşımı adım adım tanıtılmaktadır. Bu, hükümeti idari, sosyal ve ekonomik transfer eylemlerinden kurtarır.
- Yapılar, ademi merkezîyetçilik önlemleri için sağlam bir temel oluşturan kapsamlı, kendi kaderini tayin eden topluluk ve uzun vadeli köy gelişimi için geliştirilmiştir.

Diğer önemli hususlar şunlardır:

- AKUP'a katılan grupların heterojen bileşimi nedeniyle tüm katılımcıların öğrenme süreci;
- tüm katılımcılar daha iyi bilgilendirilir;
- yerel nüfus kabul etmeye daha isteklidir ve faaliyetlerle kendilerini daha iyi tanımlayabilir;
- nüfus ve idare arasındaki gelişmiş bir ilişki, planlamada daha bağlayıcı anlaşmalara ve sürdürülebilirliğe yol açar;
- Katılan katılımcı grupların çıkarlarını temsil etmeye, kendilerini, organizasyonlarını ve kendi kaderini tayin etme haklarını ve koordinasyon ve planlama süreçlerinde kendilerini ifade etmeye teşvik edilmesi, planlama hedeflerini müzakere etme kapasitesinin artmasına yol açar;
- İşbirliği ve iletişim yapılarının geliştirilmesi ve yerel kurumların planları uygulama kapasitesi.

4.3 Arazi Kullanım Planlama Sürecindeki Paydaşlar ve Menfaatleri

Arazi Kullanım Planlamasına kimler katılır?

AKUP'taki potansiyel katılımcıların tümü,

- bir planlama alanındaki arazi kullanımına ilişkin kararlardan etkilenir;
- sonuçlarla ilgilenir;
- bir arazi kullanımı ihtilafına dahil olanlar (en geniş anlamıyla bile);
- üzerinde önemli bir etkiye sahip olmak veya;
- sonucundan etkilenir.

İlgili grupların katılımı, planlama sürecinde her zaman fiziksel olarak orada oldukları anlamına gelmez. Ancak, en azından bir delegasyon veya diğer bağlayıcı iletişim biçimleriyle temsil edilmeleri garanti edilmelidir.

Birçok proje, ilgili gruplar ve/veya çıkarları göz ardı edildiğinden, arazi kaynaklarının sosyal olarak kabul edilen ve sürdürülebilir kullanımı hedefini gerçekleştiremedi. Bir planlama alanındaki kullanıcılar ve kullanıcı grupları, planlama alanının dışında bile diğer aktörlerle değişen ilişkilere sahiptir. Bu paydaş grupları birbirini etkiler.

Bunun nedeni ise:

- Doğal kaynakların bir grup tarafından kullanılmasının, başka bir grubun kullanımı veya yaşam kalitesi üzerinde ekolojik etkileri vardır, örn. membadaki dik yamaçlarda yıkıcı ekilebilir tarım uygulamalarının Arazi Kullanım Planlama Sürecindeki Paydaşlar ve Menfaat Sahipleri nedeniyle aşağı havza yerleşimlerinde içme suyu üretimi veya sulama sistemleri zarar görebilir;
- Ekonomik mübadele ilişkileri genellikle çok gergindir ve bağımlılık ve rekabet ilişkileri vardır. Bu, yerleşik çiftçiler ile göçebe hayvan sahipleri arasında, çay ekimi veya tütün şirketleri ile kırsal mevsimlik işçiler arasında veya kereste şirketleri ile orman çiftçileri arasında;
- Karmaşık bir sosyal ve politik ilişkiler ağı, bireysel grupları birbirine bağlar. Bir örnek, topraksız insanlar, kiracılar ve büyük toprak sahipleri arasındaki ilişki, karmaşık "patron-müşteri" ilişkileri veya güçlü partilerin ve hükümet kuruluşlarının kırsal topluluklar üzerindeki etkisidir.

Sosyal grupların detaylı analizinde hangi kriterler uygulanmaktadır?

Çeşitli ve karmaşık ilişkiler nedeniyle, ilgili grupların farklı bir tanımına ve analizine sahip olmak gerekir. Bu, yalnızca bu analize doğrudan dahil olduklarında mümkündür.

Gruplar arasında ayırım yapmak için kullanılan özellikler şunlardır: kaynakların kullanımındaki rol ve kırsal toplumdaki konum.

Bu süreçte, paydaşlar aşağıdaki gibi farklılaştırılabilir:

- arazi kaynaklarının kullanımının niteliğine göre: doğrudan ve dolaylı kullanıcılar; diğer kullanıcıların/etkilenen tarafların, daimi ve mevsimlik kullanıcıların, ekilebilir çiftçilerin ve hayvan sahiplerinin, orman çiftçilerinin ve toplayıcıların (uzun mesafeli) etkileri
- arazi kaynaklarına erişime göre; toprak sahipleri, kiracılar, topraksızlar, yerel mutad kullanıcılar, yasa dışı kullanıcılar, erkekler ve kadınlar.
- ilişkilerin ilkelerine ve sosyal konuma göre: etnik, aile, klan ve müşteri ilişkileri; iş ve siyasi ilişkiler; hükümet idaresine, partilere veya yerel seçkinlere üyelik; büyük şirketler, büyük toprak sahipleri; küçük toprak sahibi çiftçiler, tarım işçileri, sömürenler ve sömürülenler, zenginler, yoksullar ve marjinalleştirilenler, avantajlı ve dezavantajlı gruplar, kastlar, dini gruplar veya yaş grupları, erkekler ve kadınlar.
- projenin hedef grupları olarak kapasitelerine göre;
- alana (yerinde çalışmayan) doğrudan referans olmaksızın, kapasitelerine dayalı olarak katılımcı olmak: arazi sahipleri veya imtiyaz sahipleri; sosyal, ekonomik, politik veya profesyonel gruplar, örneğin; hayvan sahipleri grupları, genel planlama ve sektörler için yetkililer, ortak kuruluşlar, Teknik İşbirliği / Kalkınma İşbirliği kuruluşları, STK'lar; dernekler ve kiliseler, partiler, ulusal ve uluslararası koruma örgütleri, gerillalar ve ordu gibi dış çıkar grupları.

Sosyal grupların detaylı analizinde hangi kriterler uygulanmaktadır?

Çeşitli ve karmaşık ilişkiler nedeniyle, ilgili grupların farklı bir tanımına ve analizine sahip olmak gerekir. Bu, yalnızca bu analize doğrudan dahil olduklarında mümkündür. Gruplar arasında ayırım yapmak için kullanılan özellikler şunlardır: kaynakların kullanımındaki rol ve kırsal toplumdaki konum.

Bu süreçte, paydaşlar aşağıdaki gibi farklılaştırılabilir:

- arazi kaynaklarının kullanımının niteliğine göre: doğrudan ve dolaylı kullanıcılar; diğer kullanıcıların/etkilenen tarafların, daimi ve mevsimlik kullanıcıların, ekilebilir çiftçilerin ve hayvan sahiplerinin, orman çiftçilerinin ve toplayıcıların (uzun mesafeli) etkileriyle.
- arazi kaynaklarına erişime göre; toprak sahipleri, kiracılar, topraksızlar, yerel mutad kullanıcılar, yasa dışı kullanıcılar, erkekler ve kadınlar.
- ilişkilerin ilkelerine ve sosyal konuma göre: etnik, aile, klan ve müşteri ilişkileri; iş ve siyasi ilişkiler; hükümet idaresine, partilere veya yerel seçkinlere üyelik; büyük şirketler, büyük toprak sahipleri; küçük toprak sahibi çiftçiler, tarım işçileri, sömürenler ve sömürülenler, zenginler, yoksullar ve marjinalleştirilenler, avantajlı ve dezavantajlı gruplar, kastlar, dini gruplar veya yaş grupları, erkekler ve kadınlar. • projenin hedef grupları olarak kapasitelerine göre;
- alana (yerinde çalışmayan) doğrudan referans olmaksızın, katılımcı olarak kapasitelerine dayalı olarak: arazi sahipleri veya imtiyaz sahipleri; sosyal, ekonomik, politik veya profesyonel gruplar, örneğin; hayvan sahipleri grupları, genel planlama ve sektörler için yetkililer, ortak kuruluşlar, Teknik İşbirliği / Kalkınma İşbirliği kuruluşları, STK'lar; dernekler ve kiliseler, partiler, ulusal ve uluslararası koruma örgütleri, gerillalar ve ordu gibi dış çıkar grupları.

Hangi çeşitli ilgi alanları, tutumlar, değerler ve konumlar dikkate alınmalıdır?

Arazi kullanım planlamasının bir iletişim ve işbirliği süreci olduğu gerçeğinden hareketle, arazi kaynakları ile ilgili grup çıkarlarının analizi gerekmektedir. Katılımcı grupların çıkarlarının analizinin bir sonucu olarak, aşağıdakiler tanımlanmalıdır: çeşitli çıkarların örgütlenme derecesi, grupların çıkarlarını ifade etme kapasitesi, ortak çıkarlar ve işbirliğine dayalı ve rekabetçi ilişkiler. . Bu şekilde, olası çatışma kaynakları ve uzlaşma olanakları görünür hale gelir. Çatışmaların nedenleri, onları çözmek için gruba özgü seçenekler kadar açık hale gelir. Bu bağlamda, çıkarlar ve konumlar arasında ayırım yapmak önemlidir. Pozisyonlar sosyal ve ekonomik kaygılar veya gelenekler nedeniyle ifade edilir, ancak "gizli çıkarlar" nedeniyle alınır. Seçenekler veya alternatifler sunduğundan, çıkarlar üzerinde pazarlık yapmak pozisyonlardan daha kolaydır. Bir grup, yalnızca kendi bakış açılarının yanı sıra tutumları ve değerleri, algıları ve beklentileri ile diğer grupların görüşleri hakkında net bir fikre sahipse planlamaya uygun şekilde katılabilir.

Hangi çeşitli ilgi alanları, tutumlar, değerler ve konumlar dikkate alınmalıdır?

Arazi kullanım planlamasının bir iletişim ve işbirliği süreci olduğu gerçeğinden hareketle, arazi kaynakları ile ilgili grup çıkarlarının analizi gerekmektedir. Katılımcı grupların çıkarlarının analizinin bir sonucu olarak, aşağıdakiler tanımlanmalıdır: çeşitli çıkarların örgütlenme derecesi, grupların çıkarlarını ifade etme kapasitesi, ortak çıkarlar ve işbirliğine dayalı ve rekabetçi ilişkiler. Bu şekilde, olası çatışma kaynakları ve uzlaşma olanakları görünür hale gelir. Çatışmaların nedenleri, onları çözmek için gruba özgü seçenekler kadar açık hale gelir. Bu bağlamda, çıkarlar ve konumlar arasında ayırım yapmak önemlidir. Pozisyonlar sosyal ve ekonomik kaygılar veya gelenekler nedeniyle ifade edilir, ancak "gizli çıkarlar" nedeniyle alınır. Seçenekler veya alternatifler sunduğundan, çıkarlar üzerinde pazarlık yapmak pozisyonlardan daha kolaydır. Bir grup, yalnızca kendi bakış açılarının yanı sıra tutumları ve değerleri, algıları ve beklentileri ile diğer grupların görüşleri hakkında net bir fikre sahipse planlamaya uygun şekilde katılabilir.

sıra tutumları ve değerleri, algıları ve beklentileri ile diğer grupların görüşleri hakkında net bir fikre sahipse planlamaya uygun şekilde katılabilir.

Open Dispute/ Discussions

How can consensus be found in a conflict situation?

In LUP processes, in which conflicts are to be solved, the task of finding a consensus is a focal point. This should, however, not lead to the temptation of "harmonising" differences in interests and perspectives of heterogeneous groups as quickly as possible, or homogenising them in general categories of groups (e.g. in the "village community" or the average farmer"). Nevertheless, it is of great value for negotiated solutions if the groups can clearly formulate their perceptions of the problem Open Dispute/ Discussions 88 and their interests as well as the self-defined role of their group. Respecting different perspectives of action, at the same time promoting the open debate among the groups about their varying values and opinions can be a sound basis for successful conflict management.

Açık Anlaşmazlık/ Tartışmalar

Bir çatışma durumunda fikir birliği nasıl bulunabilir?

Çatışmaların çözüleceği AKUP süreçlerinde uzlaşma bulma görevi odak noktasıdır. Ancak bu, heterojen grupların çıkarları ve bakış açıları arasındaki farklılıkları mümkün olduğunca çabuk "uyumlaştırma" veya onları genel grup kategorilerinde (örneğin "köy topluluğu" veya ortalama çiftçi") homojenleştirmenin cazibesine yol açmamalıdır. Yine de, grupların soruna ilişkin algılarını, çıkarlarını ve gruplarının kendi tanımladıkları rolü açık bir şekilde formüle edebilmeleri, müzakere edilen çözümler için büyük değer taşır. Farklı eylem perspektiflerine saygı duymak, aynı zamanda gruplar arasında değişen değerler ve görüşler hakkında açık tartışmayı teşvik etmek, başarılı bir çatışma yönetimi için sağlam bir temel olabilir.

Paydaşların Tanımlanmaması

Paydaşları, çıkarlarını ve çatışmalarını analiz etmek için etkileşimli araçların kapsamı, karmaşık sosyal ilişkiler nedeniyle sınırlıdır. Örneğin, gruplar bir paydaş analizine dahil edilmediğinde ve bu nedenle herhangi bir desteğin dışında kaldığında nedenleri çeşitli olabilir. Arazi kullanımı planlanırken sabit konum nedeniyle, her zaman mevcut olmayan kullanıcılar - ister geçici yokluk nedeniyle (mevsimlik kullanıcılar), ister fiziksel mesafe nedeniyle (örn. aşağı havzada yaşayanlar) - genellikle planlama sürecinin bir parçası değildir ve bu nedenle paydaş olarak tanımlanmamıştır.

Dışlama

Köy AKUP'u çerçevesinde, egemen grupların varlıklarından bahsetmeyerek rakip kullanıcıları dışlamaya çalışması nadir değildir. Kendilerini ifade etmede zayıf olan gruplar, sosyal veya dahili olarak bir destek teklifinden paylarını almaktan dışlanırlar. Bundan etkilenenler, avcılar, odun toplayıcıları, kömür yakanları veya göçebe sığır yetiştiricileri gibi köyün dışındaki gruplar olabilir. Bununla birlikte, kadınlar, yaşlılar, topraksız insanlar veya etnik azınlıklar gibi bir topluluk içindeki sosyal olarak zayıf gruplara da uygulanabilir. Bu nedenle, ilgili grupların ve çıkarlarının belirlenmesi, genellikle planlama sürecinin ilk aşamasında katılımcıların analiziyle bitmeyen özenli ve zaman alıcı bir süreçtir. Bu analiz yanlış veya çok kısa ise, önceden planlanmış önlemler kolaylıkla değersiz hale gelebilir. Paydaşları belirlemek ve çıkarlarını tanımak - özellikle onlarla etkileşim halindeyken - tüm planlama sürecini kapsayabilir ve yaymalıdır. Paydaşların analizi, sosyal ve politik olarak hassas bir araçtır.

“Sosyal casusluk” şüpheleri nadir değildir. Gruplar veya bireyler hakkındaki farklılaştırılmış bilgilerin siyasi amaçlarla kötüye kullanılması tehlikesi her zaman vardır. Bu, projenin bu bilgiyle çok dikkatli ve gizli bir şekilde ilgilenmesini gerektirir.

4.4 Süreçler, Faaliyetler ve Kurumlar: Katılım Nasıl Gerçekleşir?

Katılımcı Süreç ve Araçlar

Arazi kullanım planlamasında katılımcı süreç ve araçların kullanımına sadece birkaç kısa atıfta bulunulacaktır. AKUP'un tüm planlama aşamalarında, diğer Teknik İşbirliği alanlarından zaten iyi bilinen birçok katılımcı toplama ve planlama yöntem ve araçları uygulanmaktadır. Arazi kullanım planlamasında favori katılımcı yöntemlerin belirli bir "ölü listesi" ortaya çıkmıştır. Halihazırda, fiili planlama ve karar alma aşamalarında giderek artan bir şekilde kullanılmaları veya farklı gruplar arasındaki çatışmaları çözmeleri için çağırılma eğilimi gözlemlenmektedir.

Bu yöntem ve tekniklerin kullanımında bazı temel gereksinimler vurgulanmalıdır:

- Tüm eylemlerin başlangıç noktası, sorunun spesifik olarak anlaşılması ve ilgili paydaşların ilgisidir;
- Planlama aynı zamanda harici proje çalışanları tarafından ve yerel nüfusla ve yerel nüfusla devlet hizmetleri tarafından ortak öğrenmeyi de kapsar;
- Araçlar katı bir kalıp olarak kullanılmaz, yerel iletişim geleneklerine ve kaynaklarına uyacak şekilde uyarlanır;
- Görselleştirme ilkesi önemlidir (haritalar ve hava fotoğrafları; üç boyutlu modeller, diyagramlar veya çizgi romanlar). Bu, farklı dil gruplarına mensup ve okuma yazma bilmeyenler de dahil olmak üzere tüm katılımcıların planlama adımlarını takip etmelerini ve yorum yapmalarını sağlar;
- Planlama adımları mümkün olduğunca etkilenen grupların kendileri tarafından gerçekleştirilir ve proje veya devlet hizmetleri kendilerini bir katalizör ve gerekirse moderatör işleviyle sınırlandırır.

Alanlar veya arazi kaynakları, bölge sakinleri ve dışarıdaki insanlar tarafından arazi veya enine yürüyüşler ile ilgili arazi kullanım planlaması adımlarını gerçekleştirirken, hava fotoğrafları, kendi kendine yapılan haritalar ve üç boyutlu modeller gibi kartografik araçların çok başarılı olduğu kanıtlanmıştır. Etüt, problem analizi, arazinin uygunluğunun değerlendirilmesi, kullanım alanlarının belirlenmesi ve ayrıca planlama alanının arazi kullanım potansiyelinin değerlendirilmesi ve sorunlar hakkında iletişim sırasında önemli rol oynarlar. Sosyal bilimlerde ve antropolojide geliştirilen yöntemler arazi kullanım planlamasında da kullanılmaktadır. Bu yöntemler, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler hakkında bilgi edinmeyi ve içgörü kazanmayı destekler. Ayrıca, gruba özgü çıkarları, sosyal değerleri, bakış açılarını ve tercihleri analiz ederken, paydaşların etkileşimli analizinde de uygulanırlar. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, özel bir problem “odak” ile grup görüşmeleri veya problemlere odaklanan araçlar ve ayrıca sıralama teknikleri yaygındır. Görsel paylaşım da önemli bir rol oynar: sosyal yapı ve sosyal ilişkiler haritaları, karar verme süreçlerini gösteren kaynak çizelgeleri ve çizelgeler, köy tarihinin çizgi roman şeritleri biçimindeki sunumlar (tarihi kesitler), mevsimlik takvimler, çalışma zamanı ve tarım döngüleri takvimleri, bayramlar, kutlamalar ve tarım döngüleri arasındaki ilişkileri gösteren takvimler vb.

Örnek: Sri Lanka

Sri Lanka'da Kuru Bölge Katılımcı Kalkınma Projesi'nin amacı, özellikle kırsal alanlardaki yoksul nüfus grupları için iklime uygun arazi kullanım türleri geliştirerek gelir kaynakları yaratmaktır. Önemli olan, planlama ve uygulamada katılımcı bir yaklaşımın geliştirilmesi ve uygulanmasıdır.

Temel fikir aşağıdaki sırayı önerir:

- seçilmiş köylerde yerel çalışanların PRA teknikleri konusunda eğitimi;
- bu eğitim temelinde yerel halkla birlikte köy kaynakları yönetim planlarının geliştirilmesi;
- yerel kurumların ve köy halkının desteğiyle bu planların uygulanması. Bu süreçte katılımcıların ortak öğrenme sürecine büyük önem verilmektedir.

İşbirliği yapılan kuruluşların üyeleri için kapsamlı bir eğitim programı düzenlendi. Hedef grup, Faydalanıcı Katılım Programı üyeleri, Teknik Destek Ekipleri ve proje ile bağlantılı diğer tüm kuruluşlardan oluşmaktadır. Bu eğitim, onları köy düzeyinde arazi kullanım planlaması çerçevesinde ve ayrıca çoğaltıcı olarak kapasitelerinde teknik bilgilerini yeterli bir şekilde uygulayabilecekleri bir konuma getirmeyi amaçlamaktadır. PRA sadece inceleme aşamasında değil, planlama ve uygulamada da kullanılmaktadır. Bu nedenle, işçilerin eğitimi, bir defaya mahsus bir PRA çarpışma kursu ile sınırlı değildir, sürekli danışma ve ileri eğitimi kapsar. Kısmen köylerin çok farklı başlangıç koşullarına sahip olması söz konusu olduğundan, katılımcı yöntemler ilgili yerel koşullara uyarlanmıştır.

Arazi Kullanım Planlamasına Katılımın Kurumsal Şekilleri

Çeşitli grupların AUP'ye katıldığı kurumsal biçimle ilgili olarak, çok çeşitli farklı hedefler ve farklı derecelerde resmileştirme ve organizasyon vardır. Pek çok proje durumunda, katılımcı planlamanın amaçlarına çoğunlukla tek bir katılım ve işbirliği biçimiyle değil, farklı biçimlerin aynı anda, kombinasyon halinde veya karma biçimde uygulanmasıyla ulaşılır. Kurumsal katılım biçimleri, topluluk veya köy toplantılarından, gayri resmi ve resmi çıkar gruplarından veya değişen büyüklükteki kullanıcı gruplarından ve genellikle AKUP veya kaynak yönetimi komiteleri gibi teknik bir karaktere sahip amaca yönelik, resmi komitelere kadar uzanır.

İkincisi, aşağıdaki gibi kuruluşları içerir:

- Hindistan'da Köy Havza Geliştirme Komiteleri (VWDC);
- Tayland'da Topluluk Temelli Arazi Kullanım Planlaması ve Yerel Havza Komiteleri (CLMC);
- Doğu Afrika'daki Yerel Operasyon Birimleri;
- Kenya'daki Havza Koruma Komiteleri (CCC);
- Mali'deki Comités Villageois de Gestion des Ressources Naturelles (CVGRN).

Hangi örgütlenme biçiminin uygun olduğu esas olarak bağlama bağlıdır. Görüşler, bir veya diğer örgütlenme biçiminin yararlılığı konusunda bölünmüştür: bazı resmi komiteler için daha fazla süreklilik vaat edilmekte ve arazi kaynakları yönetimi için daha fazla yükümlülük gerekmektedir. Diğerleri, resmi yapılar oluşturmanın çok zaman alıcı olabileceğinden ve bu tür komitelerin örgütlenme derecesinin genellikle (hala) görevlerle orantılı olmadığından deneyimden bahseder. Ek olarak, dışarıdan önerilen bu tür resmi yapılar, kısmen "dayatılmış" doğası nedeniyle köy nüfusunun aktif katılımını da engelleyebilir.

İç Köy Teşkilatı

Ancak, bu tür organizasyonel yapıların kurulması dışarıdan önerilmeden önce, köyde halihazırda hangi kurum veya kuruluşların mevcut olduğu ayrıntılı bir şekilde kontrol edilmelidir. Yeni organizasyonlar kurması teklif edilir ve teşvik edilirse, halihazırda var olan organizasyonlar üzerindeki etkisi incelenmeli ve dikkate alınmalıdır. Kurum ve kuruluşların tamamen yokluğu durumunda, yeni yapıların oluşturulması gereklidir ve bunların sürdürülebilirliği yönüne özel dikkat gösterilmelidir. Bu bağlamda, "kurum" teriminin çift anlamına atıfta bulunmaktadır. Halk dilinde, "kurum" genellikle bir kamu hukuku ya da özel hukuk bütünü ile eşittir. Ancak burada sosyolojik "örgüt" terimi daha uygundur. Sosyolojik anlamda "kurumlar", yaşamın belirli alanlarını düzenleyen genel kabul görmüş normlar demetini belirtir. Bu anlamda, geleneksel kurumlar, arazi kaynaklarını korumak ve çatışmaları çözmek için etkili kurallar geliştirmişlerse önemlidir.

Örnek: "Kırsal Örgütler"

Mayıs 1990'da Güney Paraguay'da GTZ tarafından çeşitli kuruluşlardan danışmanlarla birlikte desteklenen arazi kullanım planlama projeleri çerçevesinde bir çalıştay düzenlendi. Dört çalışma grubu, diğer şeylerin yanı sıra, "Çalışma alanınızda hangi örgütlenme biçimleri var?" sorusuyla ilgileniyordu. Daha önceki tartışmalarda, sınırlı ve bazı durumlarda, kırsal nüfusun herhangi bir örgütlenme biçiminin olmaması, başarılı bir yayım çalışmasının önündeki en büyük engel olarak belirtilmişti. Toplantıların ardından çalışma grupları sürpriz sonuçlarla genel kurul toplantısına döndü. Belirlenen kuruluşlar, kırsal alandaki kuruluşların çeşitliliğini göstermek için burada listelenecektir.

Birinci Çalışma Grubu: Balıkçılık ve avcılık kulübü, "May Sun" spor kulübü, Katolik Kilisesi, Baptist Kilisesi, okullar, veli komiteleri, festival komitesi, ulaşım organizasyonu, elektrik enerjisi komitesi, yol yapımı, ortak makine kullanımı ve takas ürünler (örneğin kesimde);

İkinci Çalışma Grubu: Çiftçi komiteleri, kooperatif, hükümet kırsal danışma ekipleri, bölgesel tarımsal araştırma merkezi, Hint meseleleri için bölgesel çalışma merkezi, köy ve İç Köy Organizasyonu Örnek: "Kırsal Örgütler" Hint toplulukları, yeni yerleşim yerlerindeki çiftçi grupları, yasadışı olarak işgal edilmiş topraklarda topraksız çiftçiler;

Üçüncü Çalışma Grubu: Kilise komitesi, sosyal kulüp, üreticiler komitesi, sağlık merkezi, "okul binasının profesyonel inşaatı" komisyonu;

Dördüncü Çalışma Grubu: kapalı-futbol kulübü, ziraat okulu, ilk ve orta dereceli okullar, topluluk yönetimi, siyasi kuruluşlar (partiler ve diğerleri), mahalle komisyonları, Yerba çay ve seramik ürünleri ticarethaneleri.

Köyler üstü düzeylerde arazi kullanım planlamasına katılım biçimleri: "Ölçeklendirme"

Verilen örneklerin çoğu, esas olarak mahalle, köy, mahalle, köy ve topluluk düzeyinde katılımı ortaya koymuştur. Öncelikle yönetilebilir yerel sorunlarla ilgilenirler. Genellikle işbirliği, iyi bilgilendirilmiş ve motive olmuş katılımcılar arasında gerçekleşir. Kırsal Bölgesel Kalkınmanın (RRD) bazı projeleri, eylem alanlarını köy yaklaşımının ötesine genişletmeye çalışıyor. AKUP bu durumda sadece köy ve topluluk düzeyinde değil, bölgesel düzeyde de yoğunlaşmaktadır. Bu nedenle, havza alanları gibi bu düzey için de yararlı olan ve köyler arası ve köyler arası işbirliğinin ve çatışmaların çözümlenmesinin taleplerini karşılayan katılım biçimlerine artan ölçüde ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tür arazi kullanım sorunları genellikle yalnızca daha üst düzeylerde (ilçe, bölgesel, il ve ulusal) çözülebilir.

Heyet

Burada amacını köy seviyesinin ötesinde yerine getiren katılım biçimlerinden ve ilgili görevlerden bahsediyoruz. Bu, rekabet halindeki komşu köyler arasında, yerleşik çiftçiler ve

göçebe hayvan sahipleri arasında, bir su toplama alanındaki yukarı veya aşağı havza konumları arasında veya bir orman alanındaki politik olarak güçlü ve marjinal gruplar arasında arabuluculukta kullanılabilen diğerlerinin yanı sıra katılım süreçlerini içerir. Ancak bu, katılımcıların özel delegasyon ve temsil biçimlerinin, köyler üstü komitelerde olduğu kadar, iletişim ve çatışmaların çözülmesi biçimlerinde de geliştirilmesi gerektiği anlamına gelir.

Katılımcı planlama süreçlerine hükümet yetkililerinin dahil edilmesi

Katılım ve eylem biçimleri genellikle yalnızca işbirliği sürecinin kendisinde geliştirilir. Örgütler ve kurumlar da geçici bir nitelik taşıyabilir, uyarlanabilir ve değiştirilebilir. Açıkça tanımlanmış bir hedefe ulaşmak için oluşturulmuş çıkar grupları, örn. yeni bir arazi kullanım sistemini tanıtmak ve test etmek için, genellikle hedefe ulaştıktan sonra dağılırlar. Başka bir durum ortaya çıktığında, katılımcılar farklı bir kompozisyonda yeni bir grup oluşturabilirler. Katılımcı planlama yaklaşımının sürdürülebilirliği buna bağlı olduğundan, yeni katılımcı kurumların devlet idaresiyle ilişkisi özellikle önemlidir. Katılımcı sürecin yerel yönetim yapılarına dahil edilmeye uygun olup olmadığı veya "paralel yönetimler" oluşturma tehlikesinin olup olmadığı ilk aşamalarda incelenmelidir. Tayland, Sri Lanka, Mali, Kenya ve Zambiya'da AKUP bileşeni olan bir dizi projede, köyler üstü düzeydeki hükümet yapıları, arazi kullanım planlaması veya kaynak yönetiminde ana katılımcılar olarak açıkça dahil edilmiştir. Bu, kurumsal sürdürülebilirlik açısından önemli bir husustur. Köyler üstü düzeyde (ilçe, "Cercle") planlama kurumları, tarım, ormancılık ve hayvancılık için teknik hizmetlerden oluşan çok disiplinli ekiplerdir. Diğer bir biçim, karma teknik hizmet gruplarından ve yerel yönetim üyelerinden oluşur. Planlama, ilçelerden gelen ekipler ve köy temas ortakları ile katılımcı diyalog şeklinde yürütülüyor. Bu ortak öğrenme süreci, bölge düzeyinde toplulukların ve hükümet yetkililerinin veya teknik hizmetlerin niteliklerini aynı anda teşvik eder. Teknik servisler ilk kez bakanlıkların dar sektörel sınırları olmaksızın hareket etme imkanına sahip oldular. AKUP'un sektörler arası karakteri nedeniyle, hizmetler artık entegre kaynak yönetimi anlamında yaratıcılığı geliştirebilmektedir. Böylece, genellikle şaşırtıcı derecede olumlu çalışma sonuçları elde edilir.

Öğrenme süreçleri ve çok fazla talep etme tehlikesi

Katılımcı/işbirlikçi planlama süreci uygulamaya alındığında köyde, projede ve devlet hizmetlerinde yer alan katılımcılar birlikte yeni bilgi ve beceriler kazanırlar. Diğer bakış açıları ve tutumlar tanınır, anlaşılır ve saygı duyulur ve belirli koşullar altında roller yeniden tanımlanır. Uzun vadeli başarı, katılımcı sürecin kurumsallaşması ve planlamanın sürdürülebilirliği için büyük önem taşıyan zaman bileşenidir. Öğrenme süreçlerine gelişmesi için zaman verilmelidir. Ancak çok fazla talep etmemeye özen gösterilmelidir. "Zorunlu" katılım, yoğun çalışma sezonunda sürekli köy toplantıları maratonları veya her konu için komiteler kurulması, halkın ve yerel kurumların fiziksel, zihinsel ve sosyo-kültürel kapasitesini hızla aşmaktadır. Kısa bir süre içinde hayatlarında gözle görülür bir gelişme sağlanamazsa, hayal kırıklığı ve istifa daha da büyük olacaktır.

4.5 Arazi Kullanım Planlamasında Toplumsal Cinsiyet Yaklaşımı

Yukarıdakilerden, katılımcı grupların ayrıntılı bir analizinin ve tanımının gerçekçi arazi kullanım planlaması için bir ön koşul olduğu açıkça ortaya çıkmıştır. Katılımcı sürecin amacı, müzakere ve karar alma süreci için bir temel oluşturmak için katılımcıların farklı çıkarlarını belirlemektir. Erkekler ve kadınlar, ekonomik ve sosyal rolleri ve çalışma alanları nedeniyle genellikle kaynaklara farklı erişimlere, kendilerini ifade etme fırsatlarına ve farklı ilgi alanlarına sahiptir. Bu nedenle cinsiyet, hedef grupları farklılaştırmada önemli bir kriterdir. Proje uygulamasında bu konu halen farklı şekillerde ele alınmakta ve tartışmalı bir şekilde

tartışılmaktadır. Bu nedenle, cinsiyet farklılaşması kriterini ve bunun arazi kullanım planlaması üzerindeki etkilerini daha yakından incelemek uygun görünmektedir.

Katılımcıları kadın ve erkek olarak ayırmak planlamada neden özellikle önemlidir?

Proje uygulamasından birkaç örnek, arazi kullanım planlamasında cinsiyete özgü bir farklılaşmanın neden sadece uygun değil, aynı zamanda eşit muamele ve eşitleme çıkarları açısından da gerekli olduğunu gösterecektir.

- Arazi kullanımında kadın ve erkeğin ilgi ve öncelikleri farklı olabilir.
- Kuzey Benin'de, tarlalar köyden uzakta olsa bile, genç erkekler için en büyük öncelik yüksek bir toprak verimliliği sağlamaktır. Kadınlar için tarlaların köye yakınlığı birinci derecede önemlidir çünkü tarlada olduğu kadar evdeki işleri de onlar yönetmek zorundaydı.
- Erkekler ve kadınların farklı eylem kapsamları, kendilerini ifade etme fırsatları veya karar güçleri vb. vardır. Geleneksel koşullar nedeniyle kadınlar genellikle yasal ve sosyal olarak dezavantajlıdır. İlgili alanlarını kabul ettirmekte zorluk yaşarlar.

Artan arazi kıtlığı göz önüne alındığında, kadınların geleneksel arazi kullanım hakları giderek daha fazla kısıtlanmakta ve daha yoksul topraklara itilmektedir.

Artan kırsal göç veya erkeklerin mevsimlik göçü, geleneksel iş dağılımının iptaline neden oluyor.

Kadınlara, toprağa erişim için herhangi bir hak almadan aileye yiyecek sağlama sorumluluğu gibi daha fazla görev yüklenmiştir. Bu, toprak iyileştirme ve diğer koruma önlemlerinin uygulanmasını zorlaştırır. Kadınlar, arazi kullanım planlama projelerinde doğrudan dezavantaja sahip olabilir (ör. geleneksel arazi kullanım haklarının kaybı, yerleşim projelerinde arazi tapuları verildiğinde dezavantajlar).

- Cinsiyete özgü işbölümü nedeniyle yeni teknolojilerin veya diğer yeniliklerin erkekler ve kadınlar üzerinde çeşitli etkileri olabilir. Çiftçilik çoğunlukla erkeklerin işidir. Öküz boyunduruğuna sahip bir pulluğun tanıtılması, ekili alanı genişletmeyi mümkün kılar. Ancak aynı zamanda, yabancı otların sık sık temizlenmesinden sorumlu oldukları için kadınların üzerindeki iş yükü de artmaktadır.
- Planlama sürecinde katılımcı yöntemlerin uygulanmasının tüm paydaşların çıkarlarını otomatik olarak dikkate aldığı ve müzakere ettiği görüşü vardır. Ancak pratikte, deneyimler göstermiştir ki, proje tasarımı nedeniyle özel olarak önerilmedikçe, kadınların ihtiyaçları genellikle tartışma sürecine dahil edilmemektedir.
- Kadınların planlama sürecine dahil edilmesi, toplumsal engellerin aşılabilmesi için özel değerlendirmeler ve ek çabalar gerektirir.

Kadınlar genellikle organize değildir. Temel sosyal koşullar nedeniyle, genellikle çıkarlarını toplum içinde ifade etmek için kullanılmazlar ve bu nedenle göz ardı edilirler. Kadınlar genellikle tarımdaki merkezi rollerini algılamazlar, ancak rollerini erkeğe (Guatemala) "yardımcı" olarak yansıttığını görürler. Bu nedenle planlama sürecine katılmayı gerekli görmemektedirler. Ayrıca iş yüklerinin ağır olması planlama çalıştaylarına katılmalarını zorlaştırmaktadır. Nadiren danışmanlık ve ileri eğitim önlemlerine dahil edilirler ve bu nedenle dış danışmanlarla ilişkilerde kendilerine çok az güvenirler. Herhangi bir karar alma sürecine kurumsal olarak pek katılmazlar ve komitelerde temsil edilirler. Ek olarak, yerel dil ulusal dil olmadığında dil engelleri vardır (Meksika'da Maya ve İspanyolca). Teknik İşbirliği içindeki ortak kuruluşlar çoğunlukla kadınların katılımına öncelik vermemektedir. Bu kuruluşlarda danışman, planlamacı vb. görevlerde bulunan ve sosyokültürel nedenlerle çoğunlukla

erkekler kadınlara ulaşamıyor ya da ulaşmakta güçlük çekiyor. Toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle planlama sürecinde erkeklerden ziyade kadınlar dezavantajlı durumdadır. Bu nedenle, aşağıdaki paragraflar esas olarak kadınların daha yüksek düzeyde katılımına ilişkin sorunları ele almaktadır.

Kadınların arazi kullanım planlamasına katılımının artmasından ne gibi sonuçlar bekleniyor?

Kadınların planlamada ve dengeleme önlemlerinde uygun şekilde dikkate alınmasının ön koşulu, farklı çalışma alanlarının, sorunlarının ve sorun çözme stratejilerinin durum analizi ve ilgili tartışmalar çerçevesinde görselleştirilmesidir. Kadınlar büyük bir kaynak kullanıcıları grubu olarak aktif bir rol oynarlarsa, daha iyi planlama sonuçları elde edilecektir. Böylece arazinin son zamanlarda nasıl kullanıldığı gerçeği yansıtılacak ve uygulanan tedbirlerin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Arazi kullanım planlamasının bir sonucu, kadınların rollerine ve çalışma alanlarına göre araziye erişimini güvence altına almak olmalıdır. Onları planlama ve karar verme sürecine dahil etmek, ör. komitelerdeki çalışmalar, müzakerelerdeki yeterlilikleri teşvik edilir. Kadınların güçlendirilmesi, Teknik İşbirliği'nin açık bir hedefidir.

Ortak kuruluşlara arazi kullanım planlaması çerçevesinde toplumsal cinsiyet açısından farklılaştırılmış bir çalışma uygulaması konusunda duyarlı hale getirilerek ve tavsiyelerde bulunularak, çalışmalarının kalitesi sürdürülebilir bir şekilde artacaktır.

Kadınların çalışma koşullarının katılımlarının temeli olarak analizi

Kadınların çalışma koşullarının kesin analizi, kadınların arazi kullanım planlamasına katılımı için kısa ve uzun vadeli stratejilerin geliştirilmesi için bir ön koşuldur. Sosyo-kültürel koşullar, kadınların katılımının biçimini ve yoğunluğunu belirlemede rol oynar ve doğrudan katılımdan kadın çıkarlarının temsil edildiği bir gruba kadar uzanan bir yelpazeyi kapsayabilir. Ortak kuruluşlarla birlikte uygun stratejiler geliştirmek önemlidir. Bir yandan onlar tarafından yönetilmeli, diğer yandan bu fırsat meslektaşları duyarlı hale getirmek ve daha fazla eğitmek için kullanılmalıdır (işbaşı eğitimi).

Aşağıdaki anahtar sorular analizde yardımcı olur:

1. Hangi kurumsal, yasal, sosyal ve kültürel temel koşullar kadınların AUP'ye katılımını teşvik ediyor, engelliyor veya dışlıyor?
2. Ortak kuruluşlar kadınların katılımını savunuyor mu ve kadınların katılımını başlatmak ve kurumsallaştırmak için kurumsal ön koşullar mevcut mu? İlgili siyasi irade mevcut mu?
3. Proje hangi çalışma koşullarını etkileyebilir?
4. Proje, tapuların verilmesini veya kadınlara arazi tahsisini etkileyebilir mi, örn. sulama sistemlerinde?
5. Kadınların üretim araçlarına ve krediye erişimi geliştirilebilir mi?
6. Kadınların istihdamı, örneğin; danışman olarak, teklif edilecek mi yoksa müzakere edilecek mi?
7. Ortak kuruluşların meslektaşları için toplumsal cinsiyet konusunda daha fazla eğitim yararlı mıdır?

Erkeklerin ve kadınların katılımını teşvik etmek için yöntemler ve prosedürler

Çeşitli projelerden bazı olumlu deneyimler aşağıda sunulmuştur. Ekip üyeleri, cinsiyet analizinin yöntem ve tekniklerini, yani cinsiyete göre farklılaştırılmış bir durumun analizini bilmelidir.

Bu aşağıdakileri içerir:

- Aktivite profillerinin oluşturulması: Kim ne yapar? Kim hangi aktiviteye ne kadar zaman ayırıyor? Kim hangi faaliyeti yaparak hangi geliri elde eder?
- Arazi, sermaye, piyasalar, bilgi, danışma vb. gibi kaynaklara erişim ve kaynakların kullanım haklarına ilişkin durumu belirlemeye olanak tanıyan profiller üzerinde çalışmak. Kimin hangi erişime ve hangi haklara sahip olduğu? Kaynak kullanımının türü ve kapsamına kim karar verir? Kadın ve erkek arasında hangi alanlarda dengesizlikler var ve bunların etkileri nelerdir? Bu dezavantajlara neden olur mu?
- Katılım profillerinin oluşturulması: Kim, hangi kuruluştaki ve hangi işlevde üyedir? Karar alma süreçlerine kim nerede ve nasıl katılır? Bu bağlamda, örneğin; Daha sonraki müzakereler için potansiyel bağlantılar olabileceğinden, haneler içinde gelir dağıtım mekanizmaları. Örneğin, Kuzey Benin'de, erkekler bazen erkeklerin tarlalarında yabancı otları çapalama karşılığında kadınlara tarla çalışmalarında yardımcı olurlar. Kuzey Gana'da, satılık mahsulleri hasat eden erkeklerine yardım eden kadınlara doğrudan ödeme yapılır. Örneğin, yarfıstığı ekim alanlarında hasat edilen kuruyemişlerin bir kısmını alırlar.

Kadınlar homojen bir hedef grup değildir

Bu noktada genelleme yapmamak konusunda uyarılmalıdır. Bölgeye, etnik gruba, yaş grubuna, eğitime veya ekonomik güce göre rolleri, çalışma alanları, konumları ve dolayısıyla ifade etme fırsatları çok farklı olduğundan, kadınlar da homojen bir hedef grup değildir. Kadınlar arasında çok çeşitli kökenleri olan çatışmalar olabilir. Örneğin, bir klanın üyeleri ile kocanın ailesinin üyeleri arasında gerilim doğabilir. Bekar kadınlar evli kadınlardan farklı bir statüye sahiptir. Bir de farklı sosyo-ekonomik düzeylere ait olma yönü var; zengin ve fakir arasındaki çatışmalar kadınları da ilgilendiriyor. Seçilen katılım biçimleri kadınlara ve erkeklere kendilerini ifade etme fırsatı vermelidir. Kadınları kendi çıkarlarını temsil etmeye motive etmek için ek önlemler gerekli olacaktır. Bu, kurumsal destekle olabileceği gibi, katılım biçimlerinin denendiği diğer alanlarda güven oluşturmaya yönelik tedbirlerin uygulanmasıyla da gerçekleştirilebilir.

Örnek: Arjantin

Kuzeybatı Arjantin'deki bir kaynak yönetimi projesi çerçevesinde köy komitelerinin oluşturulması teşvik edildi. Çeşitli köy toplantılarında, çıkarlarının temsil edilmesini sağlamak için kadınların köy komitesine seçilmesinin ne kadar önemli olduğu konuşuldu. Ancak hiçbir kadın seçilmeye istekli olduğunu açıklamadı. Kadınlar, böyle bir komitenin nasıl çalıştığını bilmedikleri için bunu yapamayacaklarını savundular. Ayrıca, diğer köy temsilcileriyle tartışmaya ve muhtemelen tartışmalı bakış açılarına sahip olma güvenine sahip olmayacaklardır. Aynı zamanda proje bir köyde kadınların isteği üzerine dikiş kursları düzenlemeye başlamıştı. Bu, onlara bir gelir elde etme fırsatı yaratmayı amaçladı. Kurslar, "tipik" kadın faaliyetlerini değil, yerel karar alma süreçlerine katılımlarını teşvik etmek istemeyen proje ekibi içinde bir tartışma kaynağıydı. Uzun tartışmalardan sonra, kadınları örgütsel gelişim, çıkarların temsili ve finansla uğraşma konularına alıştırma için de dikiş kurslarının kullanılmasına karar verildi. Sadece bir yıl sonra, bazı kadınlar kendilerini köy komitesinde çalışma pozisyonunda hissettiler. Sonunda iki kadın seçildi.

Alt Gruplarda Çalışma

Pek çok projede olumlu deneyimler yaşandı, çalışmaların açık bir tartışmayı mümkün kılmak için homojen alt gruplarda yapıldığı bir bölümdü. Aynı zamanda, algı ve konumlardaki farklılıklar üzerinde çalışıldı ve tartışıldı. Kadın ve erkek arasındaki farklı çalışma alanları ve sorumluluklar nedeniyle, kadınlarla ayrı çalışmak çoğunlukla sorunsuz kabul edildi. Ancak ön koşul, amacın makul olmasıdır; cinsiyete göre iş bölümü temelinde kadınlara özgü sorunların tartışılması. Yerel tartışma biçimleri ve yetkinlik veya eksiklikler bu bağlamda dikkate alınmalıdır. Buna ayrıca örn. sözlü gelenekler, genellikle yaygın cehalet veya "resmi" ulusal dil bilgisi eksikliği. Yukarıda belirtilen nedenlerle Katılımcı Kırsal Değerleme (PRA) yöntem ve tekniklerinin cinsiyete göre ayrı ayrı uygulanması önerilmektedir.

Aşağıdaki Örnek: Arjantin Alt Gruplarda Çalışma araçlarının özellikle toplumsal cinsiyete özgü sorunları ve stratejileri görünür kılmak için uygun olduğu gösterilmiştir:

- Köy tarihinin tartışılması: Ne değişti? Yeni teknolojilerin tanıtılmasının etkileri neler oldu? Bundan kimler yararlandı? Arazi arzı daha mı kısa? Topraklar mı bozuldu? Değişiklikler erkekleri ve/veya kadınları nasıl etkiledi? Perspektifler nelerdir?
- Çeşitli haritaların çizilmesi: köy, arazi ve sahipleri ile kullanıcıları, kullanım dağılımı ve altyapı tesisleri ile alanlar. Bu, çevrenin ve erkeklerin ve kadınların faaliyet alanlarının daha net bir şekilde algılanmasını sağlar;
- Cinsiyete özel çalışma takvimleri hazırlamak;
- Tercih sıralaması.

Bununla birlikte, her şeyden önce, ayrı gruplar halinde çalışmak, tüm köyle, pozisyonların netleştirildiği ve uzlaşmaların sağlandığı tartışmalar için bir hazırlık olarak görülmelidir. Sosyo-kültürel bağlama bağlı olarak, kadınlar sonuçlarını sunmalı ve tartışmalıdır - bu imkansız görünüyorsa - delegasyon yoluyla. Öğrenme süreçlerinin gerçekleşebilmesi için bu amaç için yeterince cömert bir zaman çerçevesi belirlemek önemlidir.

Tüm bilgilerin hem erkeklere hem de kadınlara ulaşması sağlanmalıdır. Deneyimlerin gösterdiği gibi, erkekler genellikle kadınlara bilgi vermemektedir, toplantı davetleri de doğrudan kadınlara yöneltilmelidir. Toplantıları düzenleyen köydeki kadın muhatapları belirlemek faydalı oldu. Toplantıların yeri, saati ve süresi, kadınların hareketliliğine ve müsait zamanlarına göre seçilmelidir.

Komiteler oluşturulurken kadınların katılımı teşvik edilmelidir, örn. belirli kullanıcı gruplarının temsilcileri olarak. Kadınların teşviki ile ilgilenen yerel kuruluşlarla seçilen katılım biçimlerini tartışmak mantıklıdır. Tapu verilmesi gibi devlet müdahaleleri söz konusu olduğunda, kadınlar da özel paydaşlar olarak düşünülmelidir. Bağlama bağlı olarak, "kadın kotası" argümanlarını tartışmaya getirmek uygun olabilir.

Özetle, genel olarak tüm yöntem ve prosedürlerin, kendilerini ifade etmede zayıf olan dezavantajlı grupların katılımını teşvik etmesi halinde uygun olduğu söylenebilir. Ancak, prosedür genel koşullar çerçevesine uyacak ve ortamı yansıtacak şekilde uyarlanmalıdır. Yapay senaryolar oluşturulmamalıdır. Projenin bakış açısı ve niyetleri önemlidir: Kadınlar arazi kullanıcısı olarak algılanıyor mu? Arazi kullanım planlamasına aktif olarak katılmalarına izin verme niyeti var mı? Bir iradenin olduğu yerde bir yol vardır. AKUP'nin farklı katılımcı grupları üzerindeki etkilerini gözlemlemek için, etkilerin cinsiyete göre farklılaştırılmış bir izlemesi kurulmalıdır.

Örnek: Paraguay

Paraguay'da ıssız bir ormanlık alana yapılan yerleşim projesi kapsamında, bilinçli olarak bekar annelere de toprak verildi. Ancak, hepsinin hala küçük çocukları olan kadınlar, ne ormanı açmak gibi ağır işleri yapabildiler, ne de işçi çalıştıracak maddi imkânları vardı. Bu nedenle toprağı işleyemediler. Ayrıca sosyal güvenceleri de yoktu. Bir yıl sonra kadınların çoğu pes etmişti. Ekonomik sefaletlerinden kurtulmalarına yardımcı olmak için, eski köylerinde arazi aramalarına yardımcı olmak daha mantıklı olurdu (geleneksel olarak komşular veya akrabalar, bekar annelere arazi sağlar). Ayrıca tohum, gübre, gerektiğinde tarım ilacı almalarını veya dışarıdan işgücü çalıştırmanın yanı sıra nakit mahsul - bu durumda pamuk - üretmelerini mümkün kılacak kredi limitlerinin düzenlenmesi onlara destek olurdu.